

Результати наукової діяльності викладачів, наукових керівників та аспірантів використовуються в науково-дослідній роботі та навчальному процесі на факультетах ветеринарної медицини закладів вищої освіти України: Поліського національного університету; Сумського національного аграрного університету; Білоцерківського національного аграрного університету; Харківської державної зооветеринарної академії; Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького; Полтавській державній аграрній академії; Дніпровському державному аграрно економічному університеті

РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ДІАГНОСТИКИ ТА ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ
ЗА КТЕНОЦЕФАЛЬОЗУ СОБАК

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ДІАГНОСТИКИ ТА ЗАХОДІВ БОРТЬБИ ЗА КТЕНОЦЕФАЛЬОЗУ СОБАК

У рекомендаціях наведені дані щодо морфологічних і біологічних особливостей збудників ктеноцефальозу собак роду *Stenocephalides*, їх впливу на організм тварин, епізоотології та лабораторної діагностики за паразитування бліх. Описані сучасні препарати, які зареєстровані в Україні і можуть бути використані у боротьбі та профілактиці ктеноцефальозу собак. Розраховані для здобувачів вищої освіти та фахівців зі спеціальності «Ветеринарна медицина».

Рекомендації підготували:

Горб К. О., аспірант (Полтавська державна аграрна академія);

Євстаф'єва В. О., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавська державна аграрна академія);

Мельничук В. В., кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавська державна аграрна академія)

Рецензенти:

Кулинич С. М., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри хірургії та акушерства (Полтавська державна аграрна академія);

Дмитренко Н. І., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин (Полтавська державна аграрна академія)

Горб К. О., Євстаф'єва В. О., Мельничук В. В. Рекомендації щодо діагностики та заходів боротьби за ктеноцефальозу собак. Полтава, 2020. 28 с.

Рекомендації розглянуті та схвалені:

Науково-методичною радою факультету ветеринарної медицини Полтавської державної аграрної академії (протокол № 1 від 28 серпня 2020 року);

Вченою радою Полтавської державної аграрної академії (протокол № 25 від 31 серпня 2020 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Систематика, морфологічні та біологічні особливості бліх роду <i>Stenocephalides</i>	5
2. Епізоотологічні особливості ктеноцефальозу собак.....	8
3. Вплив бліх на організм інвазованих тварин.....	16
4. Лабораторна діагностика ктеноцефальозу тварин.....	18
5. Препарати, які застосовуються для боротьби та профілактики ктеноцефальозу собак.....	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	27

Головне управління Держпродспоживслужби в Полтавській області

Полтавський державний аграрний університет

РЕКОМЕНДАЦІЇ

З ДІАГНОСТИКИ, ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ТРИХОСТРОНГІЛЬОЗУ ГУСЕЙ

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ДІАГНОСТИКИ, ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ
ТРИХОСТРОНГІЛЬОЗУ ГУСЕЙ

У рекомендаціях наведені дані щодо морфологічних особливостей нематод виду *Trichostrongylus tenuis*, виділених від домашніх гусей, епізоотології та зажиттєвої лабораторної копроовоскопічної діагностики трихостронгільозу. Описана ефективність сучасних антигельмінтних препаратів та дезінфікуючих засобів, що рекомендовані використовувати у боротьбі та профілактиці за трихостронгільозу гусей. Розраховані для здобувачів вищої освіти та фахівців зі спеціальності «Ветеринарна медицина».

Рекомендації підготували:

Стародуб Є. С., здобувач вищої освіти ступеня доктор філософії (Полтавський державний аграрний університет);

Євстаф'єва В. О., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет);

Мельничук В. В., кандидата ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки (Полтавський державний аграрний університет).

Рецензенти:

Замазій А. А., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки (Полтавський державний аграрний університет);

Кручиненко О. В., доктор ветеринарних наук, доцент, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Стародуб Є. С., Євстаф'єва В. О., Мельничук В. В. Рекомендації з діагностики, лікування та профілактики трихостронгільозу гусей. Полтава, 2021. 30 с.

Рекомендації розглянуті та схвалені:

Науково-методичною радою спеціальності Ветеринарна медицина факультету ветеринарної медицини Полтавського державного аграрного університету (протокол № 9 від 18 травня 2021 року);

Головним управлінням Держпродспоживслужби в Полтавській області (протокол № 3 від 18 серпня 2021 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Систематика, морфологія та біологія нематоди виду <i>Trichostrongylus tenuis</i>	5
2. Епізоотологічні дані за трихостронгільозу птиці.....	9
3. Зажиттєва лабораторна діагностика трихостронгільозу гусей.....	16
4. Терапевтична ефективність сучасних антигельмінтиків за трихостронгільозу гусей.....	19
5. Дезінвазійна ефективність дезінфікуючих засобів у системі профілактики трихостронгільозу гусей.....	23
6. Антигельмінтні препарати, які застосовуються у птахівництві для боротьби з трихостронгільозом птиці.....	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	29

**ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ
ІМЕНІ С. З. ГЖИЦЬКОГО**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ
ЗА НЕМАТОДОЗІВ ТРАВНОГО КАНАЛУ ОВЕЦЬ**

2021

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАХОДІВ БОРотьБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ЗА НЕМАТОДОЗІВ ТРАВНОГО КАНАЛУ ОВЕЦЬ

У методичних рекомендаціях наведені дані щодо епізоотологічних особливостей перебігу та лабораторної діагностики нематодозів травного каналу овець. Описано лікувальну ефективність та дезінвазійні властивості сучасних хімічних засобів, що застосовуються у лікувально-профілактичних заходах за нематодозів овець. Представлено перелік сучасних препаратів, які зареєстровані в Україні і можуть бути використані у боротьбі та профілактиці нематодозів травного каналу овець. Розраховані для здобувачів вищої освіти та фахівців зі спеціальності «Ветеринарна медицина».

Рекомендації підготували:

Мельничук В. В., кандидат ветеринарних наук, докторант кафедри паразитології та іхтіопатології (Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького);

Юськів І. Д., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри паразитології та іхтіопатології (Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького).

Рецензенти:

Кручиненко О. В., доктор ветеринарних наук, доцент, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавська державна аграрна академія);

Гутній Б. В., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри фармакології та токсикології (Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького).

Мельничук В. В., Юськів І. Д. Методичні рекомендації щодо заходів боротьби та профілактики за нематодозів травного каналу овець. Полтава, 2021. 38 с.

Методичні рекомендації розглянуті та схвалені:

Вченою радою Полтавської державної аграрної академії (протокол № 25 від 31 серпня 2020 року).

Вченою радою Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького (протокол № 7 від 30 листопада 2020 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Епізоотична ситуація щодо нематодозів травного каналу овець.....	5
2. Лабораторна діагностика та особливості застосування методів дослідження об'єктів довкілля за нематодозів травного каналу тварин.....	12
3. Лікувальні заходи за нематодозів жуйних тварин.....	17
4. Застосування хімічних препаратів в якості дезінвазійних засобів у системі профілактики та боротьби з гельмінтозами тварин.....	26
5. Препарати, що застосовуються у тваринництві для боротьби з нематодозами травного каналу жуйних тварин.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	38

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

З ДІАГНОСТИКИ ТА ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ЗА СТРОНГІЛОЇДОЗУ ОВЕЦЬ

2022

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ДІАГНОСТИКИ ТА ЗАХОДІВ БОРотьБИ ЗА СТРОНГІЛОЇДОЗУ ОВЕЦЬ

У рекомендаціях наведено літературні дані та результати власних досліджень щодо морфо-біологічних особливостей *Strongyloides papillosus*, епізоотології, методів захиттєвої та посмертної лабораторної діагностики стронгілоїдозу овець. Описано сучасні лікарські препарати, які зареєстровані в Україні та можуть бути використані у лікуванні та профілактиці стронгілоїдозу овець. Розраховані для здобувачів вищої освіти та фахівців зі спеціальності «Ветеринарна медицина».

Рекомендації підготували:

Сорокова С. С., здобувач вищої освіти ступеня доктор філософії (Полтавський державний аграрний університет);

Євстаф'єва В. О., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет);

Мельничук В. В., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Рецензенти:

Замазій А. А., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки (Полтавський державний аграрний університет);

Кручиненко О. В., доктор ветеринарних наук, доцент, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Сорокова С. С., Євстаф'єва В. О., Мельничук В. В. Рекомендації з діагностики та заходів боротьби за стронгілоїдозу овець. Полтава, 2022. 30 с.

Рекомендації розглянуто та схвалено:

Науково-методичною радою факультету ветеринарної медицини Полтавського державного аграрного університету (протокол № 7 від 12 травня 2022 року);

Вченою радою факультету ветеринарної медицини Полтавського державного аграрного університету (протокол № 7 від 12 травня 2022 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Морфологічні та біологічні особливості <i>Strongyloides papillosus</i>	5
2. Епізоотологія стронгілоїдозу овець.....	9
3. Захиттєва лабораторна діагностика стронгілоїдозу овець.....	13
4. Патоморфологічні зміни в паренхиматозних органах та кишечнику овець за стронгілоїдозу.....	16
5. Препарати, які застосовуються для боротьби та профілактики стронгілоїдозу овець.....	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	29

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ НААН УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

З ДІАГНОСТИКИ ТА ЗАХОДІВ БОРотьБИ ЗА ДИРОФІЛЯРІОЗУ СОБАК

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ДІАГНОСТИКИ ТА ЗАХОДІВ БОРТЬБИ ЗА ДИРОФІЛЯРІОЗУ СОБАК

У рекомендаціях наведено літературні дані та результати власних досліджень щодо морфо-біологічних особливостей *Strongyloides papillosus*, епізоотології, методів захиттевої та посмертної лабораторної діагностики стронгілоїдозу овець. Описано сучасні лікарські препарати, які зареєстровані в Україні та можуть бути використані у лікуванні та профілактиці стронгілоїдозу овець. Розраховані для здобувачів вищої освіти та фахівців зі спеціальності «Ветеринарна медицина».

Рекомендації підготували:

Криворученко Д. О., здобувач вищої освіти ступеня доктор філософії (Полтавський державний аграрний університет);

Євстаф'єва В. О., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет);

Приходько Ю. О., доктор ветеринарних наук, професор, член-кореспондент НААН (Інститут ветеринарної медицини НААН України);

Мельничук В. В., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Рецензенти:

Нагорна Л. В., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри професор кафедри ветсанекспертизи, мікробіології, зоогігієни та безпеки і якості продуктів тваринництва (Сумський національний аграрний університет);

Кручиненко О. В., доктор ветеринарних наук, доцент, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет);

Криця Я. П., кандидат ветеринарних наук, завідувач лабораторії «Науково-дослідний навчальний центр діагностики хвороб тварин» (Інститут ветеринарної медицини НААН України).

Криворученко Д. О., Євстаф'єва В. О., Приходько Ю. О., Мельничук В. В. Рекомендації з діагностики та заходів боротьби за дирофіляріозу собак. Полтава, 2022. 31 с.

Рекомендації розглянуто та схвалено:

Радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» Полтавського державного аграрного університету (протокол № 2 від 7 жовтня 2022 року);

Методичною Комісією Інституту ветеринарної медицини Національної академії аграрних наук України (протокол № 2 від 27 жовтня 2022 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Морфологічні видові особливості нематод виду <i>Dirofilaria immitis</i>	5
2. Епізоотологія дирофіляріозу собак.....	10
3. Клінічна та інструментальна діагностика дирофіляріозу собак за паразитування <i>Dirofilaria immitis</i>	15
4. Препарати, які застосовуються для боротьби та профілактики дирофіляріозу собак.....	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	31

Полтавський державний аграрний університет
Інститут ветеринарної медицини НААН України

РЕКОМЕНДАЦІЇ

**З ДІАГНОСТИКИ, ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ТА
ПРОФІЛАКТИКИ ЗА ПАСАЛУРОЗУ КРОЛІВ**

2023

**РЕКОМЕНДАЦІЇ З ДІАГНОСТИКИ, ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ
ЗА ПАСАЛУРОЗУ КРОЛІВ**

У рекомендаціях наведено літературні дані та результати власних досліджень щодо морфо-біологічних особливостей *Passalurus ambiguus*, епізоотології, методів захиттевої лабораторної діагностики пасалурозу кролів, дезінвазійної ефективності сучасних дезінфектантів відносно яєць пасалурисів. Описано сучасні лікарські препарати, які зареєстровані в Україні та можуть бути використані у лікуванні та профілактиці пасалурозу кролів. Розраховані для здобувачів вищої освіти та фахівців в галузі «Ветеринарія».

Рекомендації підготували:

Хорольський А. А., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (Полтавський державний аграрний університет);

Євстаф'єва В. О., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет);

Мельничук В. В., доктор ветеринарних наук, доцент, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Рецензенти:

Гутий Б. В., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри гігієни, санітарії та загальної ветеринарної профілактики імені М. В. Демчука (Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького);

Корчан Л. М., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет);

Хорольський А. А., Євстаф'єва В. О., Мельничук В. В. Рекомендації з діагностики, заходів боротьби та профілактики за пасалурозу кролів. Полтава, 2023. 31 с.

Рекомендації розглянуто та схвалено:

Радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» Полтавського державного аграрного університету (протокол № 1 від 1 вересня 2023 року);

Вченою радою Інституту ветеринарної медицини Національної академії аграрних наук України (протокол № 9 від 2 листопада 2023 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Морфо-біологічні особливості нематод виду <i>Passalurus ambiguus</i>	5
2. Епізоотологія пасалурозу кролів.....	15
3. Лабораторна діагностика пасалурозу кролів.....	21
4. Застосування дезінфікуючих засобів у системі стратегій боротьби та профілактики за пасалурозу кролів.....	23
5. Препарати, які застосовуються для боротьби та профілактики пасалурозу кролів.....	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	31

Полтавський державний аграрний університет
Інститут ветеринарної медицини НААН України

РЕКОМЕНДАЦІЇ

З ДІАГНОСТИКИ, ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ЗА ХОРИОПТОЗУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ДІАГНОСТИКИ, ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ЗА ХОРИОПТОЗУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

У рекомендаціях наведено літературні дані та результати власних досліджень щодо морфологічних особливостей кліщів *Chorioptes texanus*, епізоотології, методів життєвої лабораторної діагностики хориоптозу великої рогатої худоби, клінічного перебігу інвазії. Описано сучасні лікарські препарати, які зареєстровані в Україні та можуть бути використані у лікуванні та профілактиці хориоптозу великої рогатої худоби. Розраховані для здобувачів вищої освіти та фахівців у галузі «Ветеринарія».

Рекомендації підготували:

Коваленко С. О., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (Полтавський державний аграрний університет);

Мельничук В. В., доктор ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет);

Євстаф'єва В. О., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Рецензенти:

Гутий Б. В., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри гігієни, санітарії та загальної ветеринарної профілактики імені М. В. Демчука (Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Жижиського);

Корчан Л. М., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет);

Коваленко С. О., Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О. Рекомендації з діагностики, заходів боротьби та профілактики за хориоптозу великої рогатої худоби. Полтава, 2024. 31 с.

Рекомендації розглянуто та схвалено:

Радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» Полтавського державного аграрного університету (протокол № 5 від 18 грудня 2023 року);

Вченою радою Інституту ветеринарної медицини Національної академії аграрних наук України (протокол № 10 від 21 грудня 2023 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Морфологічні особливості акариформних кліщів виду <i>Chorioptes texanus</i>	5
2. Епізоотологія хориоптозу великої рогатої худоби.....	12
3. Клінічний перебіг у великої рогатої худоби за хориоптозу.....	19
4. Лабораторна діагностика хориоптозу великої рогатої худоби.....	23
5. Препарати, які застосовуються для боротьби та профілактики хориоптозу великої рогатої худоби.....	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	31

Полтавський державний аграрний університет
Інститут ветеринарної медицини НААН України

РЕКОМЕНДАЦІЇ

**З ДІАГНОСТИКИ, ЗАХОДІВ БОРТЬБИ ТА
ПРОФІЛАКТИКИ ЗА ТРИХУРОЗУ ОВЕЦЬ**

2024

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ДІАГНОСТИКИ, ЗАХОДІВ БОРТЬБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ
ЗА ТРИХУРОЗУ ОВЕЦЬ

У рекомендаціях наведено літературні дані та результати власних досліджень щодо епізоотології, біологічних особливостей екзогенних стадій розвитку *Trichuris skrjabini* і *T. ovis*, методів життєвої лабораторної копроовоскопічної діагностики за трихурозу овець, а також овоцидних властивостей сучасних дезінфікуючих засобів відносно яєць трихурисів. Описано сучасні лікарські препарати, які можуть бути використані у лікуванні та профілактиці трихурозу овець. Розраховані для здобувачів вищої освіти та фахівців у галузі «Ветеринарія».

Рекомендації підготували:

Петренко М. О., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (Полтавський державний аграрний університет);

Євстаф'єва В. О., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет);

Мельничук В. В., доктор ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Рецензенти:

Замазій А. А., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки (Полтавський державний аграрний університет);

Михайлютенко С. М., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Петренко М. О., Євстаф'єва В. О., Мельничук В. В. Рекомендації з діагностики, заходів боротьби та профілактики за трихурозу овець. Полтава, 2024. 29 с.

Рекомендації розглянуто та схвалено:

Радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» Полтавського державного аграрного університету (протокол № 9 від 17 квітня 2024 року);

Вченою радою Інституту ветеринарної медицини Національної академії аграрних наук України (протокол № 6 від 30 травня 2024 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Біологічні особливості нематод <i>Trichuris</i> spp., що паразитують у овець.....	5
2. Епізоотологія трихурозу овець.....	12
3. Життєва лабораторна копроовоскопічна діагностика трихурозу овець.....	19
4. Дезінвазія у системі заходів боротьби та профілактики трихурозу овець.....	22
5. Препарати, які застосовуються для боротьби та профілактики трихурозу овець.....	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	29

Полтавський державний аграрний університет
Інститут ветеринарної медицини НААН України

РЕКОМЕНДАЦІЇ

**З ДІАГНОСТИКИ, ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ТА
ПРОФІЛАКТИКИ ЗА ТРИХУРОЗУ СОБАК**

2024

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ДІАГНОСТИКИ, ЗАХОДІВ БОРТЬБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ
ЗА ТРИХУРОЗУ СОБАК

У рекомендаціях наведено літературні дані та результати власних досліджень щодо епізоотології, біологічних особливостей екзогенних стадій розвитку *Trichuris vulpis*, методів захиттєвої лабораторної копроовоскопічної діагностики за трихурузу собак, а також овоцидних властивостей сучасних дезінфікуючих засобів відносно яєць трихурисів. Описано сучасні лікарські препарати, які можуть бути використані у лікуванні та профілактиці трихурузу собак. Розраховані для здобувачів вищої освіти та фахівців у галузі «Ветеринарія».

Рекомендації підготували:

Долгін О. С., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (Полтавський державний аграрний університет);

Євстаф'єва В. О., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет);

Мельничук В. В., доктор ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Рецензенти:

Кручиненко О. В., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки (Полтавський державний аграрний університет);

Михайлютенко С. М., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Долгін О. С., Євстаф'єва В. О., Мельничук В. В. Рекомендації з діагностики, заходів боротьби та профілактики за трихурузу собак. Полтава, 2024. 24 с.

Рекомендації розглянуто та схвалено:

Радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» Полтавського державного аграрного університету (протокол № 2 від 13 вересня 2024 року);

Вченою радою Інституту ветеринарної медицини Національної академії аграрних наук України (протокол № 11 від 07 листопада 2024 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Біологічні особливості нематод <i>Trichuris vulpis</i> , що паразитують у собак.....	5
2. Епізоотологія трихурузу собак.....	11
3. Захиттєва лабораторна копроовоскопічна діагностика трихурузу собак.....	15
4. Дезінвазія у системі заходів боротьби та профілактики трихурузу собак.....	17
5. Препарати, які застосовуються для боротьби та профілактики трихурузу собак.....	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	24

Полтавський державний аграрний університет
Головне управління Держпродспоживслужби в Полтавській області

РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ДІАГНОСТИКИ, ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ
СТРОНГІЛДОЗІВ ТРАВНОГО ТРАКТУ ЖУЙНИХ

УДК 636.09:616.995.132-084(083.13)

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ДІАГНОСТИКИ, ЗАХОДІВ БОРТЬБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ СТРОНГІЛІДОЗІВ ТРАВНОГО ТРАКТУ ЖУЙНИХ

У рекомендаціях наведено літературні дані та результати власних досліджень щодо епізоотологічних особливостей, методів захиттевої лабораторної діагностики стронгілідозів травного тракту жуйних. Описані сучасні лікарські препарати, які зареєстровані в Україні та можуть бути використані у лікуванні та профілактиці шлунково-кишкових стронгілід. Визначена дезінвазійна ефективність дезінфікантів щодо яєць стронгілідного типу. Розраховані для здобувачів вищої освіти та фахівців у галузі «Ветеринарія».

Рекомендації підготували:

Бондаревський І. Л., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (Полтавський державний аграрний університет);

Кручиненко О. В., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки (Полтавський державний аграрний університет);

Петренко М. О., кандидат с/г наук, доктор філософії, доцент, доцент кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки (Полтавський державний аграрний університет).

Рецензенти:

Гутий Б. В., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри гігієни, санітарії та загальної ветеринарної профілактики імені М. В. Демчука (Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького);

Корчан Л. М., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Бондаревський І. Л., Кручиненко О. В., Петренко М. О. Рекомендації з діагностики, заходів боротьби та профілактики стронгілідозів травного тракту жуйних. Полтава, 2025. 32с.

Рекомендації розглянуто та схвалено:

Нарадою Головного управління Держпродспоживслужби в Полтавській області (протокол № 4 від 03 квітня 2025 року)

Радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» Полтавського державного аграрного університету (протокол № 9 від 14 квітня 2025 року)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Епізоотична ситуація щодо гельмінтозів жуйних	5
2. Морфологічна ідентифікація личинок паразитичних нематод дрібної та великої рогатої худоби.....	12
3. Лабораторна діагностика стронгілідозів травного тракту жуйних ...	16
4. Препарати, які застосовуються для лікування жуйних, за паразитування стронгілід травного тракту	21
5. Застосування хімічних препаратів в якості дезінвазійних засобів у системі профілактики та боротьби з гельмінтозами тварин.....	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	30

Полтавський державний аграрний університет
Інститут ветеринарної медицини НААН України

РЕКОМЕНДАЦІЇ

З ДІАГНОСТИКИ ТА ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ЗА ТОКСОКАРОЗУ СОБАК

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ДІАГНОСТИКИ ТА ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ЗА ТОКСОКАРОЗУ СОБАК

У рекомендаціях наведено літературні дані та результати власних досліджень щодо епізоотології, методів захиттєвої лабораторної діагностики токсокарозу собак, а також впливу токсокар на організм інвазованих тварин. Описано ефективність сучасних антигельмінтних препаратів, що можна застосовувати у боротьбі та профілактиці за токсокарозу собак. Розраховані для здобувачів вищої освіти та фахівців у сфері ветеринарної медицини.

Рекомендації підготували:

Погорелова Г. М., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (Полтавський державний аграрний університет);

Михайлютенко С. М., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет);

Рецензенти:

Кручиненко О. В., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки (Полтавський державний аграрний університет);

Корчан Л. М., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Погорелова Г. М., Михайлютенко С. М. Рекомендації з діагностики та заходів боротьби за токсокарозу собак. Полтава, 2025. 23 с.

Рекомендації розглянуто та схвалено:

Радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» Полтавського державного аграрного університету (протокол № 9 від 14 квітня 2025 року);

Головним управлінням Держпродспоживслужби в Полтавській області (протокол № 6 від 12 червня 2025 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Епізоотологічні дані токсокарозу собак.....	5
2. Захиттєва копроовоскопічна діагностика токсокарозу собак.....	10
3. Особливості застосування інструментальних методів у діагностиці нематодозів собак.....	15
4. Лікувальні заходи за токсокарозу собак.....	19
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	23

Полтавський державний аграрний університет
Головне управління Держпродспоживслужби в Полтавській області

РЕКОМЕНДАЦІЇ

З ДІАГНОСТИКИ, ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ЗА ЕЙМЕРІОЗУ КУРЕЙ

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ДІАГНОСТИКИ, ЗАХОДІВ БОРТЬБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ЗА ЕЙМЕРІОЗУ КУРЕЙ

У рекомендаціях наведено літературні дані та результати власних досліджень щодо особливостей епізоотології, ефективності методів зажиттєвої лабораторної копроовоскопічної діагностики еймеріозу курей. Описано сучасні лікарські препарати, які можуть бути використані у боротьбі та профілактиці еймеріозу курей. Розраховані для здобувачів вищої освіти та фахівців у сфері ветеринарної медицини.

Рекомендації підготували:

Година В. П., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (Полтавський державний аграрний університет);

Михайлютенко С. М., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Рецензенти:

Кручиненко О. В., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки (Полтавський державний аграрний університет);

Корчан Л. М., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Година В. П., Михайлютенко С. М. Рекомендації з діагностики, заходів боротьби та профілактики за еймеріозу курей. Полтава, 2025. 26 с.

Рекомендації розглянуто та схвалено:

Радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» Полтавського державного аграрного університету (протокол № 10 від 16 травня 2025 року);

Головним управлінням Держпродспоживслужби в Полтавській області (протокол № 6 від 12 червня 2025 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Епізоотологічні дані еймеріозу курей.....	5
2. Зажиттєва лабораторна діагностика еймеріозу курей.....	13
3. Лікувальні заходи за еймеріозу птахів.....	20
4. Препарати, які застосовуються для боротьби та профілактики еймеріозу курей.....	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	26

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ
В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

РЕКОМЕНДАЦІЇ

З ДІАГНОСТИКИ ТА ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ЗА ЦИСТОІЗОСПОРОЗУ СОБАК

Рекомендації розглянуто, схвалено та рекомендовано до друку Радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» Полтавського державного аграрного університету (протокол № 10 від 16.05.2025 р.) та Головним управлінням Держпродспоживслужби в Полтавській області (протокол № 6 від 12.06.2025 р.).

Рекомендації розглянуто Методичною комісією ІВМ НААН (протокол № 1 від 26.05.2025 р.) та затверджено Вченою радою ІВМ НААН (протокол № 5 від 29.05.2025 р.).

Укладачі: Суворов Р.С., здобувач вищої освіти ступеня PhD;
Мельничук В. В., доктор ветеринарних наук;
Євстаф'єва В. О., доктор ветеринарних наук;
Меженська Н.А., кандидат ветеринарних наук.

Рецензенти: Замазій А. А., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки Полтавського державного аграрного університету;
Михайлютенко С. М., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету;
Меженський А. О., доктор ветеринарних наук, старший науковий співробітник, доцент, заступник директора з наукової та міжнародної роботи ІВМ НААН.

Рекомендації з діагностики та заходів боротьби за цистоізоспорозу собак / Р.С. Суворов, В.В. Мельничук, В.О. Євстаф'єва, Н.А. Меженська. Київ: ІВМ НААН, 2025. 26 с. DOI: https://doi.org/10.31073/vet_biotech.meth2025.10

У рекомендаціях наведено сучасні наукові дані та результати власних досліджень про особливості епізоотології, ефективності методів захиттєвої лабораторної копроовоскопічної діагностики цистоізоспорозу собак, вплив цистоізоспор на організм інвазованих собак, а також дані про сучасні лікарські засоби для боротьби з цистоізоспорозом собак.

Рекомендації призначені для фахівців діагностичних лабораторій ветеринарної медицини, науковців, слухачів факультетів післядипломного навчання, викладачів та студентів закладів вищої освіти, наукових установ, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти Н6 (211) Ветеринарна медицина.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СКОРОЧЕНЬ, СИМВОЛІВ	3
ВСТУП	5
1. Епізоотологічні дані цистоізоспорозу собак	6
2. Патогенний вплив збудників цистоізоспорозу на організм собак	13
3. Лабораторна діагностика цистоізоспорозу у м'ясоїдних тварин	18
4. Препарати, які застосовуються для боротьби з цистоізоспорозом собак	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	25

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ
В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

РЕКОМЕНДАЦІЇ

**З ДІАГНОСТИКИ ТА ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ
ЗА НЕМАТОДОЗІВ ТРАВНОГО ТРАКТУ СОБАК**

Рекомендації розглянуто, схвалено та рекомендовано до друку Радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» Полтавського державного аграрного університету (протокол № 10 від 16.05.2025 р.) та Головним управлінням Держпродспоживслужби в Полтавській області (протокол № 6 від 12.06.2025 р.).

Рекомендації розглянуто Методичною комісією IBM НААН (протокол № 1 від 26.05.2025 р.) та затверджено Вченою радою IBM НААН (протокол № 5 від 29.05.2025 р.).

Укладачі: Кітіченко А. С., здобувач вищої освіти ступеня PhD;
Мельничук В. В., доктор ветеринарних наук;
Євстаф'єва В. О., доктор ветеринарних наук;
Меженська Н.А., кандидат ветеринарних наук.

Рецензенти: Замазій А. А., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки Полтавського державного аграрного університету;
Михайлютенко С. М., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету;
Меженський А. О., доктор ветеринарних наук, старший науковий співробітник, доцент, заступник директора з наукової та міжнародної роботи IBM НААН.

Рекомендації з діагностики та заходів боротьби за нематодозів травного тракту собак / А.С. Кітіченко, В.В. Мельничук, В.О. Євстаф'єва, Н.А. Меженська. Київ: IBM НААН, 2025. 27 с. DOI: https://doi.org/10.31073/vet_biotech.meth2025.11

У рекомендаціях наведено сучасні наукові дані та результати власних досліджень про видовий склад збудників нематодозів травного тракту собак, особливості їх епізоотології, ефективність методів захиттевої лабораторної копроовоскопічної діагностики, вплив на організм інвазованих собак, а також дані про сучасні лікарські засоби для боротьби з нематодозами травного тракту собак.

Рекомендації призначені для фахівців діагностичних лабораторій ветеринарної медицини, науковців, слухачів факультетів післядипломного навчання, викладачів та студентів закладів вищої освіти, наукових установ, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти Н6 (211) Ветеринарна медицина.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СКОРОЧЕНЬ, СИМВОЛІВ	4
ВСТУП	5
1. Епізоотологічні дані нематодозів травного тракту собак	6
2. Патогенний вплив збудників нематодозів травного тракту на організм собак	13
3. Лабораторна діагностика нематодозів травного тракту у м'ясоїдних тварин	18
4. Препарати, які застосовуються для боротьби з нематодозами травного тракту собак	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26

Полтавський державний аграрний університет
Головне управління Держпродспоживслужби в Полтавській області

РЕКОМЕНДАЦІЇ

З ДІАГНОСТИКИ, ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ЗА ГЕТЕРАКОЗУ КУРЕЙ

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ДІАГНОСТИКИ ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ЗА ГЕТЕРАКОЗУ КУРЕЙ

У рекомендаціях наведено літературні дані та результати власних досліджень щодо епізоотології, ефективності методів захиттєвої лабораторної копроовоскопічної діагностики та лікувальних заходів за гетеракозу курей, а також овоцидних властивостей сучасних дезінфікуючих засобів відносно яєць гетеракісів. Розраховані для здобувачів вищої освіти та фахівців у сфері ветеринарної медицини.

Рекомендації підготували:

Омельченко О. В., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (Полтавський державний аграрний університет);

Євстаф'єва В. О., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет);

Мельничук В. В., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Рецензенти:

Замазій А. А., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки (Полтавський державний аграрний університет);

Михайлютенко С. М., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Омельченко О. В., Євстаф'єва В. О., Мельничук В. В. Рекомендації з діагностики, заходів боротьби та профілактики за гетеракозу курей. Полтава, 2025. 27 с.

Рекомендації розглянуто та схвалено

Радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» Полтавського державного аграрного університету (протокол № 9 від 14 квітня 2025 року);

Головним управлінням Держпродспоживслужби в Полтавській області (протокол № 6 від 12 червня 2025 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Епізоотологічні дані гетеракозу курей.....	5
2. Захиттєва лабораторна копроовоскопічна діагностика гетеракозу курей.....	10
3. Лікувальні заходи за гетеракозу курей.....	15
4. Дезінвазія у системі заходів боротьби та профілактики гетеракозу курей.....	19
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	27

**Полтавський державний аграрний університет
Головне управління Держзодспоживслужби в Полтавській області**

РЕКОМЕНДАЦІ

З ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ПУТРИЙ ЗА ТРИХУРОЗУ

РІ КОМЕНДАЦІЇ З ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ НУТРІЙ ЗА ТРИХУРОЗУ

У рекомендаціях наведено літературні дані та результати власних досліджень щодо епізоотологічних, біологічних особливостей екзогенних стадій розвитку *Trichuris myocastoris*, методів зажиттєвої діагностики трихурозу нутрій, а також патоморфологічні зміни. Описано вітчизняні цренарати, які можуть бути використані у лікуванні та профілактиці трихурозу нутрій. Розраховані для здобувачів вищої освіти та фахівців у галузі «Ветеринарія».

Рекомендації підготували:

Михайлютенко Е. В., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (Полтавський державний аграрний університет);

Кручиненко О. В., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки (Полтавський державний аграрний університет);

Михайлютенко С. М., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Рецензенти:

Светаф'сва В. О., доктор ветеринарних наук, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет);

Петренко М. О., кандидат сільськогосподарських наук, доктор філософії з ветеринарної медицини, доцент кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки (Полтавський державний аграрний університет).

Михайлютенко Е. В., Кручиненко О. В., Михайлютенко С. М.
Рекомендації з діагностики та лікування нутрій за трихурозу. Полтава, 2026. 35 с.

Рекомендації розглянуто та схвалено:

Радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» Полтавського державного аграрного університету (протокол № 2 від 21 жовтня 2025 року);

Парадою Головного управління Держпродспоживслужби в Полтавській області (протокол № 10 від 13 листопада 2025 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. Систематика, морфологічні та біологічні особливості виду <i>Trichuris myocastoris</i>	5
1.1. Біологічні особливості нематод <i>Trichuris myocastoris</i> , що паразитують у нутрій.....	8
2. Поширення трихурозу нутрій у господарствах Полтавської області.....	15
3. Зажиттєва лабораторна діагностика трихурозу тварин.....	18
4. Патоморфологічні зміни в організмі нутрій за хронічного перебігу трихурозу.....	23
5. Терапевтична ефективність антигельмінтиків за трихурозу нутрій.....	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	29

Полтавський державний аграрний університет
Головне управління Держпродспоживслужби в Полтавській області

РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ДІАГНОСТИКИ ТА ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ
ЗА ТОКСОКАРОЗУ КОТІВ

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ЗА ТОКСОКАРОЗУ КОТІВ

У рекомендаціях наведено літературні дані та результати власних досліджень щодо особливостей епізоотології токсокарозу котів, ефективності методів важиттєвої лабораторної копроовоскопічної діагностики даної паразитозної інфекції, впливу гельмінтів на гематологічні показники інвазованих котів. Описано сучасні лікарські препарати, які можуть бути використані у боротьбі з токсокарозом котів. Розраховані для здобувачів вищої освіти та фахівців у сфері ветеринарної медицини.

Рекомендації підготували:

Первий А. О., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (Полтавський державний аграрний університет);

Євстаф'єва В. О., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет);

Мельничук В. В., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Рецензенти:

Саматія Л. А., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри інфекційної патології тварин, санітарії та біобезпеки (Полтавський державний аграрний університет);

Корчан І. М., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Первий А. О., Євстаф'єва В. О., Мельничук В. В. Рекомендації з діагностики та заходів боротьби за токсокарозу котів. Полтава, 2026. 28 с.

Рекомендації розглянуто та схвалено:

Радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» Полтавського державного аграрного університету (протокол № 4 від 19 грудня 2025 року);

Нарадою Головного управління Держпродспоживслужби в Полтавській області (протокол № 1 від 07 січня 2026 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Епізоотологічні дані токсокарозу котів.....	5
2. Патогенний вплив <i>Toxocara cati</i> на гематологічні показники інвазованих котів.....	10
3. Лабораторна діагностика токсокарозу м'ясоїдних тварин.....	16
4. Препарати, які застосовуються для боротьби з токсокарозом котів.....	21
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	28

Полтавський державний аграрний університет
Головне управління Держпродспоживслужби в Полтавській області

РЕКОМЕНДАЦІЇ

З ДІАГНОСТИКИ, ЗАХОДІВ БОРотьБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ЗА НЕМАТОДІРОЗУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ДІАГНОСТИКИ, ЗАХОДІВ БОРТЬБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ
ЗА НЕМАТОДІРОЗУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

У рекомендаціях наведено літературні дані та результати власних досліджень щодо епізоотології, біологічних особливостей екзогенних стадій розвитку нематод за нематодірозу великої рогатої худоби, методів захиттєвої лабораторної копроовоскопічної діагностики даної інвазії, а також овоцидних властивостей сучасних дезінфікуючих засобів відносно яєць *Nematodirus spathiger*. Описано сучасні лікарські препарати, які можуть бути використані у лікуванні та профілактиці нематодірозу великої рогатої худоби. Розраховані для здобувачів вищої освіти та фахівців у сфері ветеринарної медицини.

Рекомендації підготували:

Пономаренко В. М., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (Полтавський державний аграрний університет);

Євстаф'єва В. О., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет);

Мельничук В. В., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Рецензенти:

Замазій А. А., доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки (Полтавський державний аграрний університет);

Корчан Л. М., кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи (Полтавський державний аграрний університет).

Пономаренко В. М., Євстаф'єва В. О., Мельничук В. В. Рекомендації з діагностики, заходів боротьби та профілактики за нематодірозу великої рогатої худоби. Полтава ПДАУ, 2026. 30 с.

Рекомендації розглянуто та схвалено:

Радою з якості вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» Полтавського державного аграрного університету (протокол № 4 від 19 грудня 2025 року);

Нарадою Головного управління Держпродспоживслужби в Полтавській області (протокол № 1 від 07 січня 2026 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Біологічні особливості нематод <i>Nematodirus spathiger</i> , що паразитують у жуйних тварин.....	5
2. Епізоотологія нематодірозу жуйних тварин.....	13
3. Захиттєва лабораторна копроовоскопічна діагностика нематодірозу жуйних тварин.....	18
4. Дезінвазія у системі заходів боротьби та профілактики нематодірозу великої рогатої худоби.....	21
5. Препарати, які застосовуються для боротьби та профілактики нематодірозу великої рогатої худоби.....	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	30